

GŁOS NARODU

Przedpłata
na „Głos Narodu“ wynosi:
w Krakowie: miesięcznie
kor. 2.—. Za odnośnienie
do mieszkania dopłaca się
40 hal. miesięcznie.

Przedpłata
na „Głos Narodu“ wynosi
na prowincji: miesięcznie
kor. 2-40. W państwie nie-
mieckim kwartalnie: 10
koron. W innych państwach
kwartalnie koron 12.—.

Adres Redakcji i Admini-
stracji: ul. św. Jana 1. 3.

DZIENNIK POLITYCZNY, ZAŁOŻONY W ROKU 1893 PRZEZ JÓZEFA ROGOSZA.

Numer pojedynczy zwykły
10 hal.

Numer z poprzednich dni
20 hal.

Telefon Nr. 150.

REDAKTOR NACZELNY: Dr. ANTONI BEAUPRÉ.

Ogłoszenia (inzeraty) przyjmuje upoważniony przedsiębiorca tego działu p. Jan Strycharski w biurze inzeratowem „Głosu Narodu“ przy ulicy św. Jana 1. 3 (parter). Od miesiąca wiersza drobnym pismem (petit) za pierwszy raz 16 halerzy, — za każdy następny raz 12 halerzy. — Nadesłane po 40 halerzy, od wiersza za każdy raz. — Ślubny nekrologi etc. wiersz 80 hal. Zaniejszowe ogłoszenia przyjmuje we Lwowie S. Sokołowski, pasaż Hausmanna, w Wiedniu Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie nad Menem, Berlinie, Lipsku, Wrocławiu). — M. Opelik, R. Mosse, M. Dukas, H. Schalek, w Paryżu C. Adam rue de Varenne 38.

Nr. 227.

Kraków, Piątek dnia 4 Października 1901.

Rok IX.

Czas odnowić przedpłatę.

Prenumerata wynosi na prowincji:
Za miesiąc październik 2 k. 40 h.
Za koniec grudnia 7 k. 20 h.
Do zmianę adresu dopłaca się 40 hal.
W Krakowie dla Abonentów odbierających
„Głos Narodu“ w Administracji (ulica św. Jana
liczba 3).
Za miesiąc październik: 2 kor
Do końca grudnia: 6 kor.

Równocześnie z przedpłatą na „Głos Narodu“ przesyłać można przedpłatę na „DIABŁA“
najlepszy dwutygodnik satyryczno-humorystyczny. Kwartalnie 2 korony.

Nieposłuszni rajce.

Znowu ważne posiedzenie Rady miejskiej nie przyszło do skutku dla braku kompletn. Przybyło na wezwanie prezydenta zaledwie 27 radców, zaś 33 wolało pozostać w domu, z tych 7 nie raczyło nawet usprawiedliwić powodów swojej nieobecności. A przecież usprawiedliwienie jest tylko cczą formalnością; najbliższy powód wystarczy, aby uwolnić członka Rady od obowiązków, jakie przyjął na siebie. I wobec tego zapytać się godzi, dlaczego ci panowie ubiegają się o mandaty radzieckie, dlaczego z takim uporem trzymają się krzesel, na których nawet rzadko kiedy zasiadają. Ambicja służenia rodzinemu misstwu jest szlachetna i uczciwa, kto jednak poprzestaje na samym tytule radcy, nie pełniąc obowiązków z mandatem połączonych, — komu inne zajęcia nie pozwalają na sumienne pełnienie urzędu radcy miejskiego, kto wreszcie lekceważy sobie zaufanie swoich współobywateli, nie powinien nigdy stawiać swojej kandydatury do Rady miejskiej.

Z Wiednia nadeszła wiadomość, że nowy statut miasta Krakowa został już przedłożony do sankcji cesarskiej. Jest to zapowiedź bliskich powszechnych wyborów do Rady.

Gdy termin tych wyborów będzie ogłoszony, powrócimy jeszcze do tej sprawy i przypomnimy „nieposłusznym rajcom“, jak ich nazywają staro-krakowskie akta, — ich opieszałość w pełnieniu obowiązków radzieckich, zwłaszcza jeżeli zechcą jeszcze dalej kandydować.

Wybory węgierskie.

Stronnictwo liberalne węgierskie tryumfuje, jak zawsze po każdym wyborach. Wprawdzie ogólny wynik nie jest jeszcze znany, ale dziś już można powiedzieć, że rząd będzie rozporządzał w przyszłym Sejmie większością 43 głosów. Według ostatniego biuletynu wybrano 236 kandydatów stronnictwa liberalnego, 19 członków stronnictwa katolicko-ludowego, 66 zwolenników Kossutha, 9 zwolenników Ugrona, 11 dzikich, jednego demokratę i 5 narodowych kandydatów. W 16 okręgach odbędą się wybory ściślejsze. Stronnictwo liberalne straciło ogółem 28 mandatów, zyskały zaś: stronnictwo katolicko-ludowe 3, Kossutha 12, Ugrona 5.

Ze szczegółów walki wyborczej podnieść należy, że Koloman Tisza, patriarcha protestancko-żydowskiego liberalizmu, wyszedł w Wielkim Warszawnie; natomiast w Jasz-Bereny przeszedł hr. Apponyi po zaciętej walce większością zaledwie 43 głosów. Apponyi był dawniej przywódcą osobnej grupy, niły opozycyjnej, która jednak tak mało się różniła od stronnictwa rządowego, że przed kilku laty przyłączyła się zupełnie do partii liberalnej. Obecnie występował Apponyi jako kandydat rządowy i zawdzięcza swój wybór jedynie sztuczkom wyborczym, które są na

Węgrzech doprowadzone do prawdziwej doskonałości.

Jedyna grupa opozycyjna, która w przyszłym Sejmie rozporządzać będzie poważniejszą liczbą głosów, jest grupa Kossutha, która składa się z ultra-madziarskich szowinistów i dąży do zerwania związku Węgier z Austrią. Stronnictwo ludowo-katolickie najsilniej było zwalczane przez rząd, co jest zresztą zupełnie naturalne wobec przewagi żydowsko-protestanckiej w teraźniejszym gabinecie, i partji, która go popiera. W każdym razie zyska ono z górą 20 mandatów, co mu zapewni możliwość samodzielnego zorganizowania się.

Najciekawszym jest wybór 4 Słowaków w górnowęgierskich komitetach.

Dola ludu słowackiego pod węgierskim panowaniem jest okropna. Język ich jest prześladowany na każdym kroku, a żydowstwo popierane przez rząd, wyzyskuje ich ekonomicznie i zmusza do emigracji. Ponieważ wybory odbywały się zawsze pod straszliwym naciskiem, Słowacy wcale nie brali udziału w głosowaniu. Obecnie po raz pierwszy postawili własnych kandydatów i uzyskali 4 mandaty. Jest to bardzo niewiele w stosunku do ogólnej liczby ludności słowiańskiej, która zwartą masą zamieszkuje południowe Węgry od Karpat do Dunaju.

Zawsze jednak tryumf to nie mały, gdyż Słowacy nie rozporządzają żadnymi zasobami pieniężnymi na wybory, mają inteligencję bardzo nieliczną, a wszyscy żydzi, wśród nich zamieszkałi, są na usługach Madziarów i węgierskiego rządu. Ale idea narodowa budzi się na Słowaczycynie z potęgą żywiołową i ten biedny, uciskany, zgnębiony lud, żyje nadzieją lepszej przyszłości.

Wybory do komisji podatkowych.

Chrześcijańscy obywatele naszego miasta powinni połączyć swoje siły, aby przeprowadzić własnych kandydatów do komisji podatków. Żydzi, którzy stanowią mniejszość wyborców, potrafili dotychczas wskutek zwykłych swych sztuczek i niedbalstwa Chrześcijan, opanować prawie wszystkie mandaty. A przecież wybory do komisji podatkowych mają większe znaczenie dla naszego miasta, niżeli nawet wybory do parlamentu. Tam bowiem rozstrzyga się wysokość wymiaru podatkowego, i równomierny rozkład tego ciężaru na opodatkowanych. Niepodobna przecież pozwolić, aby żydzi decydowali o tem wiele podatku mają płacić Chrześcijanie, nie podobna dopuścić do tego, aby żydzi związani solidarnością wspólnych interesów i wspólnych nienawiści, narzucali Chrześcijanom swoje rządy podatkowe.

Wszyscy więc obywatele chrześcijańscy, którzy pragną usamowolnić się od żydowskiej przewagi, powinni pospieszyć do urny wyborczej i głosować na kandydatów chrześcijańskich, których poniżej podajemy.

W Kole mieszczańskim postawieni zostali następujący kandydaci do komisji podatkowych:

Z klasy III na członków: Antoni Koziański i Franciszek Miszczyński, a na zastępców: Ludwik Szufa i Anastazy Froncz.

Z klasy IV na członków: Jan Przybylski, Antoni Zarachowicz i Stefan Bernacki; na zastępców: Józef Wiśniewski, Piotr Seip i Konstanty Lachowski.

Koło mieszczańskie uprasza wyborców, aby podpisane karty wyborcze przesyłali zarządowi Koła, który zajmie się dalszą ich ekspedycją.

POLITYKA WYBORCZA.

Zgromadzenie w Kole mieszczańskim.

W sali „Koła mieszczańskiego“ odbyło się wczoraj liczne zebranie rękodzielników i prze-

mysłowców w sprawie postawienia kandydatury posła do Rady państwa.

Kandydatura została właściwie już uchwaloną przez komitet ściślejszy, a tylko to co komitet uchwalił miano teraz zatwierdzić na ogólnym posiedzeniu.

Przed posiedzeniem odbywały się odosobnione głosy za kandydaturą dyr. Petelencza w dowód uznania jego uzdolnienia i osobistych zalet, natomiast, komitet ściślejszy i znaczna większość obecnych stanęli po stronie p. K. Szukiewicza.

P. Koziański zabrawszy głos oświadczył, że zna kandydata przeciwnego stronnictwa (dyr. Petelencza) i jest nawet jego osobistym przyjacielem, ale mimo to „da się pokrajać za kandydaturą p. K. Szukiewicza“.

Argumenta mowcy dają się streścić do trzech punktów:

a) Mamy już przedstawiciela szkolnictwa w Radzie państwa, którym jest p. Rotter;

b) nie możemy pozbawiać szkół naszych, cierpiących na anemję nauczycielską, tak utalentowanych sił naukowych, jak dyr. Petelencz;

c) p. Petelencz zamało zna klasę rękodzielniczą i przemysłowców, zamało się z nimi stykał.

Zdaniem więc mojem, należy popierać kandydaturę p. Szukiewicza, który, obznajmiony z handlem i rękodzielniemi krakowskimi, tak bardzo podupadłymi, potrafi, zrozumiawszy te braki i przyczyny ich, znaleźć zaradczę przeciw temu środku.

Kandydat, pracując od szeregu lat w kolejnictwie, zna stosunki przemysłowe, działał na korzyść krajowego przemysłu, zdobył sobie niejedną zasługę, ma wysokie wykształcenie fachowe, jest przeto jakby „stworzonym“ na posła krakowskich przemysłowców i rękodzielników.

Referent podniósł nadto, iż kandydat jest synem krakowskiego mieszczanina i odznacza się gorącą miłością swego rodzinnego miasta.

Podobnie przemawiali wszyscy następnii mowcy.

Zgromadzenie znaczną większością uchwaliło kandydaturę p. K. Szukiewicza.

Przybyły na salę kandydat w krótkich słowach rozwinął program swej przyszłej działalności.

Mówił mianowicie o tej części swego programu, która dotyczy przemysłu i rękodzieł, by miasto nasze nie pozostawało na szarym końcu w parlamencie, by umiano i chciano wywalczyć sobie równomierne uwzględnienie naszego przemysłu i rękodzieła na każdym polu.

Wojowniczy pan.

Cesarz Wilhelm ma niezwykle ognisty temperament i wojowniczą naturę. Żywiołem jego jest walka, a zgrzyotą jego życia zapewno to, że nie urodził się w czasach wojny trzydziestoletniej.

Ponieważ w obecnych czasach jednostka, nawet będąca na tronie, musi okiełznać swe wojownicze zamiary, bo stosunki międzynarodowe, rozwijające się pod godłem pokojowym, mało dają pola fantazjom i wojowniczym zachciankom jednostek, więc cesarz Wilhelm szukać musi dla swych wojowniczych planów albo terenu bardzo egzotycznego, jak np. Chiny, albo też zadowolnić się musi toczeniem wojny z władzami autonomicznej państwowej, komunalnej, lub prowincjonalnej.

Cesarz Wilhelm toczy wojnę z parlamentem niemieckim. Przypomnimy tu tylko telegram do Bismarka, napisany pod wrażeniem decyzji parlamentu, aby nie złożył życzeń eks-kanclerzowi; słowa „waterlandslose Gesellen“, — wyrzeczone o członkach parlamentu — dostatecznie charakteryzują usposobienie cesarza; przy innej znów okazji wyraził się cesarz Wilhelm o parlamencie, że „diesen Kerls“ (tym bałwanom) nie pozwoli dać nigdy dykt pocięskich. Z sejmem pruskim żyje ten swarliwy pan również w niezgo-

dzie: przecież sejm pruski odrzucił ulubiony projekt cesarski budowy kanału i kilka tuzinów landratów, będących zarazem posłami, przypłaciło utratą posady niezadowolone cesarskie.

Wreszcie wojnę toczy cesarz Wilhelm z miastem Berlinem, a zwłaszcza z radą miejską; rada ta kilkakrotnie ośmieliła się bowiem nawet w rzeczach sztuki nie znać jego autorytetu artystycznego.

Odpowiada to zupełnie zapatrywaniom cesarskim, według których reprezentacyjno-autokratyczne instytucje powinny być tylko czynnikiem dekoracyjnym jego samowładnych rządów, jeśli gromy cesarskiego gniewu spadają na te ciała antonomiczne, które dekoracyjnej roli w jego rządach grać nie chcą.

Na tem ogólnem tle patologiczno-psychologicznem wojowniczego temperamentu cesarza Wilhelma odgrywa się obecnie interesująca walka cesarza z Berlinem.

Cesarz żywi od dawna głuchą nienawiść do Berlina, jako do tego miasta, które w roku 1848 okazało że ma wolę i to silną wolę, przed groźnym podmuchem której, zmykał do Anglii w przebraniu księżę Wilhelm I, a na jedno skinienie wzburzonych tłumów berlińskich na balkonie cesarskiego zamku zdejmował pokornie Fryderyk Wilhelm kapelusz przed oficerami walk barykadowych.

Romantycznie usposobiony umysł cesarza nakazuje mu za te chwile upokorzenia domu Hohenzollernów wobec Berlina dać sobie teraz odwet. Ta walka odwetowa rozpoczęła się od chwili, gdy dawny burmistrz berliński Zelle, z góry zaoponował projektom postawienia na należących do miasta placach, nowego cesarskiego zamku. Miasto cesarzowi placów milionowej wartości podarować nie chciało, a cesarz się obraził.

O, zemsta jego jest straszna!

Najpierw kazał półtora roku czekać na zatwierdzenie wybranego przez Radę miejską burmistrza Kirschnera; potem nie dał postawić pomnika, a nawet wręcz ogrodził miejsce, gdzie spoczywają polegli z r. 1848; potem przez swego oberhofmistrza wydał jakieś dziwaczne pronunciamento przeciw bezreligijności Rady miejskiej i zbyt wolnomyślnego jej usposobienia; wreszcie teraz dwukrotnie wybranego przez Radę miejską wiceburmistrza Kaufmanna nie zatwierdził.

Ostatnim etapem w tej dziwnej walce cesarza z miastem, jest systematyczne odmawianie projektowanych ulepszeń miasta i udogodnień komunikacyjnych. Cesarz nie pozwolił na przeprowadzenie niezbędnej linii tramwaju elektrycznego przez ulicę „Pod Lipami“, aby się zemścić i okazać, że on jest panem; zabronił wystawienia pomnika straży ochotniczej ogniowej, choć już rozpoczęto około tego roboty przed-

wstępne; wreszcie nie pozwolił na wystawienie pięknych monumentalnych wodotrysków w parku Friedrichsham, będącym prywatną własnością miejską.

To ciągle szykanowanie Berlina w połączeniu z wysoce niepopularną już wyprawą do Chin i komedią odegraną z „pokutniczem poselstwem“ księcia Czuna, rozdrażniło w wysokim stopniu ludność berlińską i gazety berlińskie teraz codziennie donoszą o procesach wynikłych z powodu „obrazy majestatu“, popełnianej w publicznych lokalach, na ulicy i t. d.

Berlińczycy mają dobrą pamięć — i dzisiaj, wobec ponawiających się szykan samorządu miejskiego ze strony cesarza przypominają sarkastycznie tę sławną jego mowę, wygłoszoną do garnizonu berlińskiego z okazji poświęcenia nowych koszar. Wilhelm powiedział wtedy do żołnierzy: „Wy, moi grenadierowie gwardji, powinniście pamiętać o tem, że gdyby kiedykolwiek stolica mego państwa ośmieliła się zbuntować przeciw swemu prawowitemu władcy, to wtedy wam każę rozpędzić ostrzem bagnatów, zbuntowane hordy“.

Te „zbuntowane hordy“ obecnie wykpiwają i wysmiewają się ze swego władcy — a to jest zapewne najgorsza rzecz, jaka spotkać może każdego panującego.

Berlin się śmieje i kpi — cesarz Wilhelm się złości, a świat się ich kosztem przynajmniej ubawia. Jedyny to chyba pożytek z tej operetkowej wojny.

Socjaliści przed sądem.

LWÓW 4 października.

(Tel. własny „Głosu Narodu“).

Dziś przed przysięgłymi rozpoczęła się rozprawa przeciw znanemu socjaliście przemyskiemu Witoldowi Regerowi i towarzyszą, oskarżonym o podkopywanie w „Głosie przemyskim“ powagi władz państwowych i szerzenie przeciw nim nienawiści. Rozprawa ta jest niejako dalszym ciągiem rozprawy, która się już odbyła w bieżącym roku we Lwowie o napad na oficerów w Przemysku, a tłem jej walka socjalistów przemyskich z komendantem korpusu przemyskiego jen. Galgoczym i wojskowską. Na ławie oskarżonych zasiadają socjaliści: Reger, Wityk, Kolkiewicz, Żurawski, Głuszko, a nadto redaktor „Kurjera lwowskiego“ Rewakowicz i redaktor „Hałyczanyna“ Włodz. Lucyk. Ci dwaj ostatni notatki „Głosu przemyskiego“ powtórzyli w łamach swoich pism i stali się przez to współwinnymi w zbrodni zarzuconej Regerowi i towarzyszą.

Regera przystawiono wczoraj w nocy do Lwowa.

Według aktu oskarżenia wychodzący w Przemysku tygodnik „Głos Przemyski“ miał być poświęcony sprawom politycznym, społecznym i ekonomicznym, w rzeczywistości jednak pismo to miało na celu podkopywanie powagi władz państwowych i szerzenie przeciw nim nienawiści. Szczególniejszą uwagę poświęcał „Głos Przemyski“ tamtejszym stosunkom wojskowym i artykułami swoimi podburzał przeciw armji i przeciw czynnej służbie wojskowej. Wydawcą i odpowiedzialnym redaktorem „Głosu Przemyskiego“ był Kolkiewicz, a głównymi jego współpracownikami byli: Witold Reger i Szymon Wityk, od których też głównie pochodziły artykuły skierowane przeciw armji. Akt oskarżenia twierdzi, że artykuły przez nich bądź to napisane, bądź to, tylko do druku podawane, w sposób nienawistny i tendencyjny omawiały bądź to fakta zmyślone, bądź to nieprawdziwie przedstawiane wypadki wśród pozamiejskich oddziałów armji.

Inna serja artykułów zatytułowana: „Z życia koszarowego“, lub „Co za rozkosz żołnierzem być“, piętnowała tendencyjnie postępowanie starszych oficerów, jak generała Weigla i pułkownika 58 pułku piechoty Krulischea względem ich podwładnych, lub w złośliwy sposób krytykowała porządek panujący w służbie wojskowej. Trzecia serja artykułów posadza generała Weigla i pułkownika Krulischea o czyny niehonorowe, bo o męczenie i sekowanie żołnierzy w czynnej służbie pozostających. Znowu niektóre z inkryminowanych artykułów, które się ukazały w czasie między 25 kwietnia a 17 czerwca r. 1900, były redagowane w formie listów pochodzących od żołnierzy, wedle ich charakteru służbowego oznaczonych. Wedle wyjaśnień obwinionego Regera, listy te albo przychodziły pocztą prosto do redakcji, albo wręczali mu je żołnierze osobiście z prośbą, by je w „Głosie Przemyskim“ opublikował.

Wedle twierdzenia aktu oskarżenia, treść wszystkich inkryminowanych artykułów i notatek kronikarskich, wydrukowanych w „Głosie przemyskim“ a odnoszących się do tamtejszego życia koszarowego, była przedmiotem śledztwa wojskowego, które rzekomo wykazało albo zupełną bezpodstawność, albo przesadę, albo w końcu przekręcanie faktycznego stanu rzeczy.

Z tego powodu prokuratorja państwa oskarża Regera, Wityka i Kolkiewicza o to, że przez umieszczenie listów pochodzących od żołnierzy w czynnej służbie pozostających, w których podwładnych przeciw przełożonym wojskowym, albo przeciw całej armji do nieposłuszeństwa lub do pogardy pobudzać usiłowano, temsamem w popelnianiu zbrodni rokoszu pomocnymi byli. Dopuścili się oni dalej bądź to jako autorowie, bądź to jako odpowiedzialny redaktor, występku podburzania i występku obrazy czci.

JAN SWIERK.

NA STACJI.

21

POWIEŚĆ.

(Ciąg dalszy).

Przyszła jak codzień na lekcję, potem herbata, „jego“ niema.

Zaniepokojona. smutna, wracała do domu.

Może wyjechał? Może ma służbę? Może chory? Czemuż nikt nie powiedział? Ona nie spytała, bo jej trudno było, lecz oni mogli powiedzieć słowo uspokojenia.

Na drugi dzień nie ma go.

Naczelnikowa trzeciego dnia pyta z jakimś dziwnym uśmiechem:

— Pani zbladła, czy chora? Czy jakie zmartwienie?

— Nie! jestem zdrowa.

— Przeszedł tydzień, o „nim“ ani słowa. Tylko jakoś na nią tak dziwnie spoglądają i na stacji i w mieście, jakoś szepcą sobie, a jej zdaje się chwilami, że tak czarno w koło, jakby kirem pół nieba okryto.

Dziesiątego dnia po lekcji szarą godziną wracała do domu. Wieczór był cichy i pogodny, ale w jej duszy był smutek, niepokój i dziwne, dziwne przygnębienie. Tysiąc rozmaitych przypuszczeń, pytań, domysłów, wszystko na świecie, tylko nie to jedno, aby „on“ uciekł, aby „on“ ją oszukał.

Była już w połowie drogi, gdy sobie przypomniała, iż u naczelników w przedpokoju zostawiła książkę.

Wraca więc po nią.

Wchodzi cichym krokiem przez nikogo niewidziana i słyszy z jadalnego pokoju wymawiane swe imię.

— Cha! cha!, śmieje się naczelnik, ślicznie Wandzi się trafiło — ptaszek uciekł.

— Ale ona cięta — odpowie naczelnikowa — ani razu się nie spytała o niego, ani nie wymówiła jego imienia. Musiał chyba do niej pisać, to nie może być, aby ona to tak cicho przyjęła.

— Najlepszy sposób pozbycia się miłości panny bez centa posagu. Cha! cha! — śmieje się kasjer. Pojechał, a ona niech czeka, aż wróci.

Stół, ślncha i rozumie dobrze, doskonale rozumie co znaczą te słowa i już wie dlaczego „jego“ nie ma.

Wraca powoli spokojnie do domu. Ani łza z jej oka nie wypłynęła, ani jęk skargi nie ozwał się. Przed kimże miała płakać, lub żalić się?

Najpierw przyszło jej na myśl wyjechać stąd. Jak najdalej, jak najprędzej, jutro, dziś, zaraz, daleko. Ale potem myślała. Przed czemże mam uciekać? Dopierooby ludzie mogli obgadać, dopierooby oczernili, obśadzili, powiedzieliby, że za nim gonie, pomyśleliby straszne rzeczy. Trzeba zostać, okazać spokój i wspomnienie zabić.

Czyż ona jest winna, iżby miała uchodzić stąd? Czyż to ona kłamała?, oszukiwała? Kradła szczęście i deptała wiarę w serca uczciwe? Uczyła, pracowała i milczała.

Aż w wakacje dostała zapalenia mózgu i potem już nic nie pamięta. Rok cały nie mogła pracować.

Przeleżała prawie bezmyślnie rok cały.

U tej pani, u której miała mieszkanie i wikt i opiekę, winna była blisko 300 zlr., teraz jeszcze spłaca z miesięcznej pensji, ale zapomniwała o „nim“.

Aż obaczyła „go“ w lesie.

Po co „on“ się tu zjawił? Dlaczego od tej pory ciągle w jej myślach, czemu przed oczyma? Nikczemny!

Lecz to czoło, te oczy, te włosy jego.

Boże dobry! Jakże można wspominać o oczach, czoło, o duszy człowieka, który kłamie, zabija, męczy...

Zimno! zimno!

Czy ta Marciniowa nie rozpali.

Tak pusto... Czemu łzy z oczu płyną?

Już za tydzień wigilja.

Z kimże ja się przełamie opłatkiem?

Czy jechać?

Gałąz jodły bije o okno, wicher szumi i buczy, a wspomnienia mię tak męczą i gnębią.

O! pamięć to straszne nieszczęście, dajcie mi wody, zapomnienia dajcie.

* * *

Na stacji Len inne życie, jak w Pustelni. Ruch pociągów większy, urzędników kilku. Są i sekcyjni, a urzędnicy stacyjni ze swemi rodzinami stanowią osobne koło towarzyskie.

Rzecz naturalna tyle szczebli w drabinie kastowości ile rang, tytułów, gwiazdek, pensyj, godności, arystokracji i proletariatu.

Na oko, zdaje się iż świat ten żyje solidarnie i zgodnie, lecz przy bliższem wejrzeniu poznaje się ile tu — oddzielnych biegunów, stref warstw, światów i horyzontów.

Rzecz pospolita i powszednia.

Boguszowie, przeniesieni tu z ciszy, samotności i ubogiego światka Pustelni, nie mogli wżyć się w ten wir kolicji, wymagań, przywilei, pretensyj itd., a że trzymali się cokolwiek zdala, nie bawili się wiele, zostali uznani za dziwaków i — niewychowanych.

W dwa miesiące potem, kontrolor z dyrekcji zwiedzając stację, rzekł do Bogusza:

— Naczelnik żali się, pan nie bywa.

— Jaktó? Wszak tylko raz o urlop prosiłem...

— Nie co do służby, ale w towarzystwie,

— Mogę wnieść podanie o urlop na cały rok od zabaw i tańców.

— Widzi pan, wypada, zgoda, solidarność, tak lepiej.

Gdy Kazimierz przyszedł potem do domu, mówi do Anny:

— Już są poobrażani, już poczynają się zwykłe kwasy i plotki.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Zurawski współwinnym ma być zarzuconych podsądnym powyższym karygodnych czynów, ponieważ dawał fałszywe informacje, które służyły za treść jednej z inkryminowanych notatek.

Józef Głusko oskarżony jest o to, że jako odpowiedzialny redaktor ulotnego pisemka „Jednodniówka wyborcza“ wydrukował notatkę p. t. „Interpretacja amnestji cesarskiej“, w której dopuścił się rzekomo obrazy przemyskiego sądu wojakowego. Inkryminowana jest też notatka w jednym z numerów „Jednodniówki“, umieszczona jako odpowiedź od redakcji, a zatytułowana: „Brawo oficerowi 58 p. p.“

Henryk Rewakowicz i Jan Lucyk oskarżeni są o przedrukowanie niektórych inkryminowanych notatek z „Głosu“ i „Jednodniówki“, których treść okazała się albo bezpodstawną, albo przekreśloną.

Dodatki bez związku z konfliktem wojskowym w mocy uchwały trybunału przemyskiego i przekazania tutejszemu sądowi przysięgłych, Reger odpowiada za jakąś rzekomo podburzającą mowę, wygłoszoną na zgromadzeniu przedwyborczym w Modenicach.

Do rozprawy, na którą wstęp dozwolony tylko za biletami, powołali prokurator i oskarżeni po kilkunastu świadków dowodowych i odwołanych.

Rozprawie przewodniczy radca Szymonowicz, oskarża zastępca prokuratorji p. Niewiadomski.

Z NEAPOLU.

(Korespondencja własna „Głosu Narodu“.)

NEAPOL, 28 września.

Nieszczęście nigdy nie przychodzi samo. Smutnej prawdy tego przysłowia doświadcza na sobie Neapol. Bo od kilku tygodni raz po raz dowiadujemy się tu czegoś nowego, a co późniejsza nowina, to gorsza. Wreszcie ostatnia uwieńczyła wszystko. Mamy dżumę w mieście. „La peste a Napoli“, jak nam wykrzykują trzy razy dziennie ponad uszami roznosiciele pism. Zapomnieliśmy więc odrzucać o wszystkich dawnych troskach i o czterestu miljonach deficytu w budżecie miejskim i o Wezuwiuszu, który od pewnego czasu wydaje jakieś podejrzane odgłosy i silniej zaczyna wyrzucać lawę, i o tem, że pod Segni w drodze do Rzymu most się zawalił skutkiem wylewu rzeki — no słowem o wszystkim — prócz — dżumy.

A o niej za to dowiadujemy się bardzo ciekawych rzeczy — najciekawsza, że mieliśmy ją oddawna. Już w końcu sierpnia zachorowało na nią siedmiu robotników, pracujących przy wyładowaniu towarów w porcie handlowym. Lekarze nie poznali się na chorobie, i tylko łasce Boskiej doprawdy zawdzięczać należy, że epidemia nie rozszerzyła się jeszcze po całym Neapolu, ba po całych Włoszech, boć przecież przez cały ten czas port neapolitański był w nieustających stosunkach z innymi. Dziwne się to wam wydaje! Od trzech tygodni mieliśmy dżumę i nikt na to nie zwrócił uwagi. Fakt prawie niemożliwy w każdym innym europejskim mieście, ale w Neapolu zupełnie prawdopodobny: wszak my słyniemy tu z obojętności na wszelkie sprawy życiowe.

Myślę, że nie od rzeczy będzie przytoczyć sąd, jaki wydał o naszym mieście człowiek, który zna je nawskróś, głośny kamedjopisarz Robert Bracco. „Jest w rzeczywistości — pisał on niedawno, — coś orientalnego w charakterze naszego ludu w charakterze nas wszystkich i to mianowicie, co jest najgorszego w orientalizmie — rezygnacja. Tu spokojnie się oczekuje zachodu słońca i zachodu życia. Tu — w nieszczęściu krzyczy się i płacze, ale się nie buntuje, nie zna się słów, które przeklinają. Tu śpiewa się o smutku, bo przy śpiewie zapomina się o nim, zabija się czas i żyje bezmyślnie. Tu biedny wydaje naraz trochę tych soldów, które zebrał z zebranych, a bogaty traci w ciągu jednego wieczora wszystko, co ma w swej kasie ogniotrwałej, bo obaj wierzą, że przyszłość jest w ręku Boskim i że to, co się stanie, musi się stać niezmiennie... Z tej wiary w przeznaczenie powstaje owa rezygnacja neapolitańska, nawpół smutna i melancholijna, a nawpół wesoła, szalona, prawie warjacka, co właśnie podyktowało Fontanie jego słynną strofę:

...da Posilipo¹⁾

A porta Capuana

Napoli é il pandemonio

D'ogni stranezza umana.

W tej krótkiej a dosadnej charakterystyce znakomitego włoskiego nowelisty i kamedjopisarza — kryje się rozwiązanie zagadki. Teraz może zrozumiecie, że potrzeba było tak rażącego faktu, jak masowe zdychanie szczurów na wybrzeżu, aby zwrócić uwagę urzędników portowych na to, że dzieje się coś niezwykłego.

Doniesiono o tem prywatnemu lekarzowi Towarzystwa, drowi Sorge, ten przeprowadził badanie bakteriologiczne nad padliną zwierząt i odkrył typowego lasecznika dżumy. Uderzono na larum. Trzeba też przyznać, że rząd zabrał się z niezmierną energią do zwalczania choroby. Zastosowano cały szereg środków bezpieczeństwa, nad którymi nie będę się rozpisywał, bo fakty czną stronę przebiegu epidemji znacznie z telegramów; zaznaczę tylko, że na szczęście dla Włoch posiadają one kilku lekarzy, którzy umyślnie byli wysłani kosztem rządu do badań nad zarazą w Indjach i jako specjaliści, będą mogli skuteczniej walczyć z chorobą, niż inni.

A jak też już wiecie zapewne, z Indji właśnie przyszła do nas zaraza. Przeniosły ją szczury, przywiezione na okrętach z Madrasu i Kalkuty razem z towarami.

Pierwszą wiadomość o wybuchu epidemji lud przyjął dość obojętnie. Dopiero, gdy po mieście poczęły krążyć czarne wozy lazaretowe, odwożące chorych z ich rodziny do izolowanych szpitali, wybuchnęła panika. Wieczorem wszystkie kościoły były pełne ludu, po ulicach chodziły procesje. Zarząd miasta wszelkimi siłami starał się uspokoić ludność, ażeby nie odstraszać cudzoziemców. Właśnie zaczyna się sezon. Ale turyści już są zniechęceni, ci, którzy są, tłumnie opuszczają miasto. A niewiadomo, czy znajdują się tak odważni, aby teraz przyjeżdżać. Chyba nie. Jest nadzieja, że dżuma będzie stłumiona w samym zarodku. Objawy jej są dość lekkie. W każdym razie już sam fakt, że się pojawiła, jest klęską dla całych południowych Włoch, które czerpią lwią część swoich zysków z kieszni cudzoziemców. Upadek ruchu turystycznego dotkliwie się odbije na życiu całych Włoch. *Wasz.*

¹⁾ Od Posilipe do bramy Kapuańskiej Neapol jest piekłem wszystkich dziwactw ludzkich.

Korespondencja „Głosu Narodu“.

POZNAŃ, 2 października.

I. Jednym z najjadliwszych krzewów, który wyrósł na gruncie germanizacji w Pruszech, jest — germanizacja „zapomocą kościoła“. Krzew to najgorszy, bo wysysa soki u samych podstaw naszego życia narodowego, ujawniając się w Księstwie Poznańskim jako no wy kulturkam pf, jako nacisk na nasze duchowieństwo, niesprzyjające planom rządu, — w innych zaś prowincjach z ludnością polską, jako uświęcona przez kościół germanizacja.

Żandarmi, uwijający się po kościołach wielkopolskich, aby dzieciom, przygotowującym się do komunji pod opieką księdza, odbierać książki i tabliczki; księża stawiani przed sąd za mowy, wygłaszane na wiecach w obronie religji w ojczystym języku; gazety hakatystyczne, szczujące na całe polskie duchowieństwo, które język polski nazywa swym językiem ojczystym, nauczyciele pruscy, szpiegujący księży — oto ilustracja dzisiejszej doby.

Rząd chciałby coraz więcej ingerencji na sprawy duchowne dostać w swe dłoń; kasując polskie wykłady religji, nie pytał się o to arcybiskupa ks. Stablewskiego, — natomiast, gdy się zdarzy jaka sztuczka, sfabrykowana petycja o niemieckie kazanie, rząd ją popiera wszelkimi środkami, których tak wiele ma do dyspozycji. Z jednej więc strony ograniczanie praw, a z drugiej — nacisk. Ksiądz, podejrzany o to, że nie zaparł się patriotycznych tradycji, jakimi zapisało się w historii naszego kraju polskie duchowieństwo — toć to wobec państwa pruskiego omal, że nie zbrodniarz, omal, że nie przestępca, tem gorszy, że kodeks nie daje możliwości postawienia go na równi z nieposłusznym lub niespełniającym swych obowiązków urzędnikiem.

Bo pruska racja stanu każe, aby kapłan był niczem innym, jak tylko urzędnikiem państwowym, podwładnym wprawdzie odmiennej zwierzchności, ale w rezultacie te same spełniającym funkcje na polu duszpasterstwa, co germanizujący nauczyciel w szkole, — co wszechwładny reprezentant państwowej powagi — policjant — w życiu publicznym.

I gdyby to zależeć miało jedynie od rządu, to każdy kapłan katolicki musiałby za pierwszy obowiązek swój uważać zachęcanie do przejścia się niemieczyzną w szkole, urzędzie, w życiu publicznym i prywatnym.

Ksiądz polski, jakby go sobie życzyły miarodajne sfery berlińskie, powinienby używać całej powagi swej kapłańskiej godności, aby ludowi polskiemu wytłomaczyć, że polskie kazania są zbyt ciche, bo słuchanie niemieckich jest tem przyjemniejsze Panu Bogu, im mniej się je rozumie; powinienby odradzać urządzania jakichś tam wieców polskich, powinienby znać dobrze w swej parafji „agitatorów polskich“ i znaleźć sposób ich poskromienia; powinienby rozdawać dzieciom elementarze niemieckie, książki z obrazkami, przedstawiającymi Bismarcka we wszystkich możliwych pozach — jednym słowem — powinienby się stać podobnym do pewnego proboszcza w międzyrzecko babimojskim okręgu, który — jak wiadomo — tytułował się „Leutnant a. D.“, a potem dopiero Pfarrer: najpierw władza państwowa, a potem dopiero Bóg, Msza i obowiązki duchowne.

A że tą drogą wyprysiężenia się obowiązków swej narodowości duchowieństwo polskie iść nie chce, więc następują procesy, śledzenia, niezatwierdzanie nominacji i t. d.

Jakież trudności otwierają się wobec tego przed każdym naszym kapłanem!

Ileż to ofiar, ile prawdziwego zapału, zaparcia się siebie potrzeba, by w dzisiejszych czasach, nosząc duchowną sukienkę, nie dać się zepchnąć prądowi politycznemu do rzędu pionków, a pozostać obawatelem kraju, patryjotą Polakiem, i po za granicami kościoła!

Tak więc widzimy, jak niemal z dniem każdym zacieśnia się coraz bardziej zakres społeczno-narodowej działalności kapłana polskiego — widzimy, jak z dniem każdym coraz to silniejsze ataki uderzają w polskiego kapłana, dlatego, że jest Polakiem, a nie chce być narodowościowym. Ataki te i najlepszym i najczystszy sercom mogą wpoić zwątpienie.

Naszemu kapłanowi pozostaje coraz ciśniejszy zakres pracy: kościół i ambona. Dzięki choć i za to, jeśli w przybytku Bożym nasz kapłan walczy dalej niezniechęcony — w obronie oświaty i prawdziwej cywilizacji.

Oby Bóg dał nam najwięcej tych kapłanów, co nie zbierają składek na pomniki pruskie, lecz na ochronki dla biednych dzieci polskich; — co nie szukają swej sławy w tem, aby polski lud miał do nich zaufanie, jako do swych pasterzy, którzy swe życie dla niego poświęcić gotowi; — co nie hakatystom schlebają przez należenie do związków wojskowych i festynów na cześć Prusaków, ale co stają na czele naszych towarzystw, spółek i banków i kierują zarówno ekonomicznym jak umysłowym rozwojem; — co nie o obiadach z dostojnikami państwowymi myślą, lecz o tem, aby dzieci polskie miały dość elementarzy i aby Pana Boga w ojczystym chwaliły języku.

Takich księży -Polaków oby Bóg nam zesał jak najwięcej, bo ich potrzeba wszędzie — nie tylko w Księstwie, ale i na Górnym Śląsku i na obczyźnie: ludność polska zbyt wielkie krzywdy cierpi na tem polu...

Wszak niedawno temu czytaliśmy w gazetach wiadomość, że jakiegoś polskiego wyrobniaka i wyrobnicę stawiono przed sądem za to, że w jednym z kościołów wschodnio-pruskich śpiewali polskie pieśni, podczas gdy organista podobno się przygrywał melodję do tekstu niemieckiego.

Wypadek ten jest wymowną ilustracją warunków, wśród jakich żyć muszą Polacy-katolicy.

KRONIKA.

Kalendarz kościelny. Dziś, w piątek Franciszka Serafińskiego, w sobotę Placyda, męczennika; w niedzielę Najśw. Panny Różancowej.

Kalendarz astronomiczny. Wschód słońca rozpoczął się dziś o godz. 5 minut 29, zachód przypada o godz. 5 minut 13, długość dnia godzin 11 minut 30.

Stan powietrza. Dnia 4 października o godz. 7 rano barometr 744.9, termometr + 9.4 C., wilgotność 90%, wiatr wschodni. Zachmurzenie 0.

REPERTUAR TEATRU MIEJSKIEGO W KRAKOWIE.

W piątek, 4 b. m.: „Polikolumną Zygmunta“, dramat w 6 obr. A. Urbańskiego (popul.).

Sniadania

Obiady

Zdrowa smaczna kuchnia.

Kolacje

poleca **Edmund Klimek** w Krakowie A-B.

W sobotę, 5 b. m.: „Jadzia“, kom. w 5 akt. Al. Mańkowskiego (nowość).

W niedzielę, 6 b. m.: „Jadzia“, kom. w 5 aktach Al. Mańkowskiego.

W poniedziałek, 7 b. m.: „Pan Geldhab“, komedia w 3 aktach Al. hr. Fredry. — „Pan Benet“, kom. w akcie Al. hr. Fredry.

Kupujecie tylko u Chrześcijań!

Z CHWILI.

Fonograf na wystawie.

„Kobieta w sztuce japońskiej“.

— Szkaradzeństwa! Jeden cud! Te barwy! Te nosy!

— Niechaj cię Jasieński usłyszy: utrze ci on nosa!

— Zawracanie głowy z tą japońszczyzną! przemijająca moda. Ależ w tem nie ma!

— Uwaga panowie: Antek dobrze poinformowany; wie, co się na świecie dzieje. Cały świat kłeka przed tą sztuką od trzydziestu lat, miliony na nią państwa wydały...

— Phi! cały świat!

— No, naturalnie cały świat istot subtelných, o „bydelku“ nie mówię.

— Gdzie bryła, prawda, perspektywa, światłości?

— Ananas! Dają mu brzoskwinie, a on: gdzie leniwe pierogi?

— Właśnie — ja chcę pierogów!

— Aha! pańszczyzna w sztuce. Czort swoje, pop swoje. Artysta chce tak, a widz siak. Zawsze ukazy: ty szelmo twórz tak, aby się to mnie podobało. Wara słuchać własnej fantazji, własnego natchnienia! Ty się artysto dostrój do mojej filisterskiej duszy; ja chcę nosić brzuszek po wygodnych szosach; do djaska ze ścieżkami, pnąciami się nad urwiskami, ku wyżynom.

— Czy to prawda, że Jasieński połamał zebra trzem krytykom warszawskim i rzucił na wystawie kałamarnicę w jakąś damę?

— Zapytaj go się: stoi na tamtym końcu sali.

— Mówią tu, że narwany, ale sympatyczny chłop.

— Pewnie, że narwany, bo kocha sztukę. — To jego idée fixe.

— Jak się macie! Cóż to za nowa szopka? Ludzie, bójcie się Boga i ja zapłaciłem trzy szóstki za tę frajdę. Czego tu szukać?

— Tego coś zgubił: verstandu artystycznego.

— Czytaliście w dziennikach? My jesteśmy subtelni! podobno Warszawa się wścieka. Czy wy wiecie, że on im walił prosto z mostu, ustnie i na piśmie: jesteście bydelkiem! Dobrze Warszawie: zarozumiała; nam wymyśla od prowincji, od parafji. Ciesz się stolicco!

— Maniu: powiedz coś subtelnego, ja nie potrafię. Jasieński słucha.

— Radca byś się zakochał w takiej kobiecie? Bo ja nie.

— Czego ci młodzi nie wymyślą! To ma być sztuka? Ojej!

— Piotruś, wylej z sali tego męża zaufania. Wyjedź z etykieta od chińskiej herbaty a la Warszawa i popsuj nam reputację.

— Po co te figury wylażą z nor i odezwaniami krew drugim psują?

— Patrzcie go! dyktator! mnie się nie podoba i kwita.

— Ładny pogląd na sztukę! podoba, nie podoba. A jeżeliś kiep?

— Moja pani, co one spódnice na siebie pakują!

— Ani bioder, ani nic; te nie potrzebują do Marjenbadu jeździć!

— Ja, proszę pani, widziałem w Paryżu na wystawie, proszę paui, te Japonki; ale to, proszę pani, całkiem co innego! Małe grubulki, nie takie patyki, proszę pani!

— Patrzcie, to jest dopiero malarstwo dla malarstwa! muzyka dla oka, jedyna racjonalna rzecz! do krośset z filozofją, historją i literaturą! Barwna plama i już. Amen!

— No, no, za daleko idziesz. I to dobre i co innego dobre.

— O ile jest dobre: o ile jest przedewszystkiem malarstwem.

— Więć „Joanna d'Arc“?

— Powiadam wam jak brudno wygląda przy tych czystych, jasnych papierkach! Co za kolorysty! Jeden drzeworyt taki zabija całą salę naszych rzeczy!

— Podobno wczoraj Wyczołkowski, Laszczka, Tetmajer, Rydel i inni „nasi wielcy“ deba stawali z zachwyty przed temi rzeczami!

— Ba! Jasieński stał za ich plecami i napompowywał ich. Taki zapach to zaraźliwy. Pisanąby który, to by został uduszony.

— Dajcie pokój: mają oni swój rozumek. Wiecie wy co? krakowska malarza chodzi w komplecie i chwali, a warszawscy pacykarze prócz Chełmońskiego i Pankiewicza, psy wieszali na wystawie.

— Naturalnie — tu są artyści, a tam...

— Utrzymywali, że to konkurencja. Wspomniał! co? Rembrandt, Dürer, Utamaro — wyrabianie smaku i zamiłowania do sztuki w publiczności — to konkurencja. Kapitalne!

— A pan dobrodzieju do tej sali nie?

— Ale, panie, mieliśmy tego warjata w Warszawie!

— No, i mieć go będziecie, bo ma gotowych czterdzieści wystaw bezpłatnych przy „Chimerze“.

— Ale, panie dobrodzieju, ktoby tam chodził na takie awantury! Aby go tylko nie wpuszczano do sal „Zachęty“. To skandal!

— No, to rzecz dziwna! nam tu z nim dobrze i jemu z nami.

— A weźcie go sobie, razem z „Szatem“ i Japończykami!

— Mów pan ciszej: gotów wam spłatać figla i... pożegnać.

— Szczęśliwej drogi. A pan na tę japońską hecę, do Japonji?

— Nie panie, nie do Japonji, lecz przez Japonję — do Polski.

— Nie rozumiem.

— I to właśnie całe nieszczęście. Zanim się ludzi kamieniuje, trzeba ich pytać, czego chcą, słuchać, co mówią, czytać co piszą i odczuć co czują. Słyszałeś pan o narodowej odrębności w sztuce?

— Co mnie to obchodzi! Był Matejko i koniec. Na co ten gwałt? Zresztą pilno mi na obiad i drzemkę poobiednią.

— Z drzemką, to się pan pożegnaj. Jasieński poprzysiągł sobie, że nikomu drzemać nie pozwoli.

— Ja, panie, do Lwowa jadę. Tam spokój.

— Do czasu, rozbije się i tam szkuta z tyśiącem rycin i będzie piekielko. On mówi, że trzeba robić piekielko, budzić ludzi do życia, ruchu, piękna.

— Koniec świata!

KRONIKA MIEJSCOWA.

Składki na Weteranów 1831 r. w miesiącu wrześniu złożyli: p. Józef Łukowski 8 koron. Subwencja Kasy oszczęd. m. Krakowa 200 kor., z zapisu testamentowego N. N. 592 koron.

Rozdano w tymże miesiącu żołdu narodowego pomiędzy Weteranów, najem pokoju na biuro, usługę, portorja, druki, papier i t. p., razem koron 337 82 hal.

Składki. Chłopcy szkoły ludowej z Bochni złożyli na Gimnazjum Cieszyńskie 1 kor. 40 hal.

Na Jasną Górę od G. 1 kor.

W szkołach niższych i średnich nie odbywała się dzisiaj nauka z powodu imienia cesarskich. Uczniowie i uczniowie wysłuchali Mszy św.

Zapiski osobiste. Dr Adam Lange powrócił do Krakowa i otworzył znów po 4 tygodniowej przerwie ambulatorjum okulistyczne w szpitalu Bonifratrów, gdzie ubodzy chorzy na oczy mogą zasięgnąć bezpłatnej porady w każdy poniedziałek, środę i piątek między 8 a 9½ rano.

Stacja doświadczalna w Krakowie. Stacja rolnicza doświadczalna przy studjum rolniczem w Krakowie, będzie aktywowana z d. 1-go października 1902 r. w najętym lokalu. Kierownictwo tej stacji powierzono p. prof. drowi Stefanowi Jentysowi, przy czem systemizowano także posadę asystenta i laboranta.

Stowarzyszenie służby katolickiej. Dnia 5-go października jako w 5-tą rocznicę założenia Stowarzyszenia służby katolickiej w Krakowie, odbędzie się dziękczynne nabożeństwo w kościele św. Florjana o godzinie 6 rano, a w niedzielę dnia 6-go o godz. 9 wieczorem zebranie towarzyskie, na które swych członków Wydział zaprasza.

Pierwsze zebranie towarzyskie w tutejszym „Sokole“ dla członków i ich rodzin po przerwie feryjnej, odbędzie się w sobotę dnia 5 b. m. wieczór. W programie pogadanka i popis chóru oraz orkiestry sokolej.

Nie brak uczciwych! Zegarek złoty z monogramem F. S. z kańczuszką, który zgubił na plantach p. Franciszka Śmiechowska, złożono na policji. Złożył go p. Kazimierz Leśniak, podoficer sanitarny.

Awanturnicy carbonari. Przy ulicy Dolne Młyny 1. 5 sprowadziła wczoraj węgle pani H., ugodziwszy ludzi do ich znoszenia. Dwaj węglarze, Jurek i Franciszek Serniak, którzy niepomamowane

uczuli pragnienie przyszużenia się p. H. swą pracą, oderwali kratę od piwnicy przemocą i zrzucili do niej węgle wbrew woli właścicieli.

Następnie oblewając w szynku dokonane dzieło, popili się odpowiednio do jego wielkości.

Epilog rozegrał się na ul. Mikołajskiej przy protokole spisany przez komisarza policyjnego.

Śmierć z oparzenia. Ośmioletnia dziewczynka Anna Tomczyk, o której nieszczęśliwym wypadku wczoraj donosiliśmy, zmarła wskutek ran odniesionych przy poparzeniu. Ciało złożono w trupiarni szpitalnej.

Pijackie wybryki. Stanisław Miszczyński, pijąc w szynku, tak się solennie ugościł, że prawie nieprzytomny wpadł do sąsiedniego lokalu i tam z wściekłością zaczął rozbijać wszystko, co mu stało na drodze. Rozbił aparat piwny i kilkanaście butelek z wódką. Kiedy go pochwycono i odprowadzono do biura policyjnego, tłumaczył się, iż dlatego tak sumiennie uporządkował izbę szynkową, że mu było dosyć i nie odczuwał wcale pragnienia.

Inny znowu amator kieliszka, niejaki Józef Knapka, pijąc z kolegami, obrzucał ich obelgami, krzyżąc na całe gardło: „polnische Schweine!“ Zapytywany w biurze policyjnym skąd pochodzi, czy z Berlina, lub innego miasta niemieckiego odpowiedział: — Ja, proszę łaski pana komisarza, z miasta Wieliczki!

Okrutny mąż. Jan Gajdziński, stróż domu przy ulicy Salinarnej, powróciwszy wczoraj do mieszkania w stanie pijanym, rzucił się na żonę i począł ją okładać pięściami tak silnie trzymając, że zgromadzeni lokatorzy i stróż z sąsiedniego domu nie byli w stanie wydrzeć biednej kobiety z rąk okrutnego męża. Powodem tego skandalu miała być okoliczność, że żona nie chciała mężowi pijanemu wydać pieniędzy, zebranych z czynszu lokatorów, w obawie, że po pijanemu może je zgubić lub przepić.

W policji tłumaczył się, że bił żonę ponieważ chce się koniecznie z nią rozwieść.

Wiadomości policyjne. M. Kasprzykowej, zamieszkałej przy ul. Grzegorzeckiej 1. 48, skradziono z kółka kapę czerwoną w czarne kwiaty.

M. S. zgubiła pugilares z 10 koronami w papierze i 1 koronę w srebrze. Znalazca oddać zechce zgubę do urzędu policji.

Skrupulatność żydowska. Koło południa zgłosił się dzisiaj do urzędu policji żyd Józef Hirsch, donosząc, iż mu skradziono, na ul. Miodowej 1. 9, funt mięsa, kawałek gęsi i wątróbkę! Policja czuje się w obowiązku wdrożenia energicznego śledztwa, a może i sąd będzie miał nad czem obradować!

Okrucieństwo. Zamieszkały w Nowej Wsi Narodowej czeladnik szewski M. N., wraz z żoną znęcają się podobno nielitościwie nad dzieckiem swem, 8-letnim synem Ferdynandem. Dziecko to głodzą, dają mu do jedzenia gotowane łupiny z ziemniaków, bije je ojciec poięgiem, a nadto, gdy inne dzieci spijają w kółkach, ono sypia na lichym sienniku na ziemi. Coraz więcej uczuwa się potrzebę Towarzystwa ochrony dzieci.

O mało nie wypadek. Ze przeprowadzenie tramwaju elektrycznego przez ul. Florjańską nie było zbyt szczęśliwym pomysłem, dowodzą ciągłe starcia wagonów z wozami. Wczoraj o mało nie przyszło do bardzo nieszczęśliwego spotkania z wózkiem, na którym postać przewoźnika rzeczy i meble. Szczęściem zdołano wózek wprowadzić na chodnik i tramwaj przejechał, postać jednak w obawie nowego spotkania, zmuszeni byli przewozić meble przez ulicę do domu pod 1. 9 naprzeciwko. Chodnik do czasu opróżnienia wozu był prawie zamknięty dla przechodzących.

Samotówka. Na zjeździe z mostu Podgórskiego w ulicy Podgórskiej, tuż przy restauracji Józefa, znajduje się skręt niebezpieczny, tem niebezpieczniejszy, że stanowi znaczny spadek z góry w dół. Nieustannie w tem miejscu przechodnie zagrożeni są uderzeniem dyszla, lub przejechaniem, a były już wypadki, że konie, niehamowane należycie, wkraczały w otwarte drzwi restauracji. Nawet wozy z cegłą muszą być zatrzymywane siłą, jakkolwiek dyszel zawsze zagraża wybiciem okna, lub skaleczeniem. Sprawa ta już kilkakrotnie była wznawiana, dotąd przecież nie uczyniono nic dla zabezpieczenia przechodzących z ulicy do mostu. Należałoby koniecznie albo żelazną barjerą zagrozić chodnik od strony ulicy Mostowej, albo znieść najmniej tu potrzebny ustęp, bo tym sposobem rozszerzyłaby się ulica i jazd. Wszak ustępowe miejsce urządzone jest także na drugim końcu mostu od strony Podgórza.

Dezertjer. Policja podgórska aresztowała nieznanego człowieka, przy którym znaleziono parę butów nowych, trzewiki, około 130 guldenów gotówką i k w i t, jak się wyrażał, czyli właściwie buteleczkę okowity. Podaje się on za niejakiego Józefa Chromeca (z Rożnowa na Morawach), dezertera z 3 pułku piechoty, konsystującego w Bernie. Osadzono go u razie w areszcie miejskim.

Pikinerzy. Tak nazywają żydzi murarzy bez roboty, cały dzień błagających się po Kazmierzu, z wor-

ZMIANA LOKALU CUKIERNIA ADAMA PIASECKIEGO

została przeniesiona na ul. Długą 10.

Poleca swe wyroby, ciasta w wielkim wyborze, cukry, herbatniki, czekoladki. Czytelnia zaopatrzona w wszelkie dzienniki. Lokal otwarty do 1 w nocy

kiem na plecach i z długimi drążkami, na których osadzają się pendzle. Ludzie ci włożą się całym miesiącami bez zajęcia.

Nieostrożne mocowanie. W towarzystwie kolegów z wydziałowej szkoły wyszedł dziś na Błonia Marjan O., uczeń III klasy, by zabawić się w parku dra Jordana. Gdy jednak przyrzędów gimnastycznych nie znalazł, chłopcy poszli się mocować na Błonia. Podczas mocowania, gdy zapaśnicy się zapalali, padli tak nieszczęśliwie, że Marjan O. złamał obojczyk.

Pożądaniem było, by nauczyciele objaśniali uczniom o mocowaniu, by uniknąć niebezpieczeństwa z mocowania przy nieznaomości „chwytów“.

Paraliż. Na stacji tramwajowej koło pomnika Mickiewicza uległ wczoraj porażeniu wskutek krwotoku mózgowego kapitan Windel z 100 pułku piechoty przy komeudzie korpusu. Porażoną została prawa ręka, noga, pół twarzy, co spowodowało pozbawienie myślowe.

W domu robotniczym przy ul. św. Tomasza 1. 37 odbyła się wczoraj pogadanka na temat życia ks. Piotra Ściegiennego, wygłoszona przez jego ucznia p. Walerego Piaseckiego. Mowca przytoczył wiele nieznanych szczegółów z życia ks. Ściegiennego i opierając się na jego pismach, słowach i czynach doszedł do wniosku, że ks. Ściegienny nie był nigdy socjalistą w dzisiejszym tego słowa znaczeniu.

W starości popadł ks. Ściegienny w dziecięcinie. Właśnie wtenczas zgłaszało się do niego wielu dziennikarzy i stąd, z dziecięcych i obłąkanych już myśli starca urósł dzisiejszy jego system socjalistyczny.

KRONIKA ZAMIEJSCOWA.

Pojedynek p. Małachowskiego. Dr Małachowski wypowiedział się, a ksiądz z upoważnienia ks. arcybiskupa Bilczewskiego udzielił mu absencji za grzech pojedynku. Prezydent przyjął następnie Komunję św. „Przegląd“ donosi, iż poczyniono starania, aby cesarz polecił umorzyć śledztwo karne, wytoczone drowi Małachowskiemu z powodu pojedynku.

W każdym razie lepiej a właściwiej zrobiłby p. Małachowski, nie przyjmując pojedynku.

Spóźnione przeprosiny. Na ostatnim posiedzeniu lwowskiej Rady miejskiej zabrał głos męzny pojedynkowiec dr Liljen i oświadczył, że żałuje, iż na ostatnim posiedzeniu użył nieparlamentarnego wyrażenia „To jest bezczelność“, i że wyrażenie to cofa. Oświadczenie to przyjęła Rada do wiadomości okłaskami. (Dlaczego?)

Zaprzeczenie pogłosek. Od Senatu uniwersytetu lwowskiego otrzymujemy następujące pismo: „Wobec pogłosek po dziennikach obiegających, jakoby miał zarządzić wydanie dla wpisów na Uniwersytet lwowski druków ruskich dla młodzieży narodowości ruskiej, proszę uprzejmie o ogłoszenie, że wiadomość ta jest nieprawdziwą, równocześnie zaś proszę zwracać się na przyszłość po sprawdzenie podobnych wieści do kancelarii Uniwersytetu. Prof. Rydygier, rektor.“

W sprawie obsadzenia biskupstwa grecko-katolickiego w Stanisławowie otrzymuje „Dziło“ taką wiadomość z Wiednia: „Nominacja O. Filasa, bazylijana na biskupa stanisławowskiego wkrótce nastąpi“. Wedle krążących pogłosek, nominacja biskupa stanisławowskiego nie nastąpi tak prędko. Rząd domaga się bowiem od ks. metropolity Szeptyckiego, aby płacił 24.000 koron rocznie na utrzymanie biskupa stanisławowskiego. Ks. metropolita nie chce się na to zgodzić, zwrócił się z całą sprawą do Rzymu. Kiedy jednak i Rzym nie zdołał sprawy załatwić, podał ks. metropolita nowy sposób zakończenia spornu, a mianowicie zaprojektował, że złoży 240.000 koron na procenta, jako stały majątek biskupstwa stanisławowskiego. Natomiast pensję biskupowi będzie musiał wypłacać rząd. I znów zażądano interwencji Rzymu i akta odesłano do Watykanu, bo rząd oparł się temu projektowi. Dopóki tedy te pertraktacje nie będą ukończone, nie będzie obsadzone biskupstwo stanisławowskie.

Szczyrbskie jezioro. Z Iglo donoszą, że w kołach turystów rozeszła się pogłoska, że Józef Szentvanyi, właściciel jeziora Szczyrbskiego w Tatrach, sprzedał je właścicielowi Jaworzyny, ks. Hohenlohe za milion koron.

Dostawy. Dyrekcja kolei państwowej w Stanisławowie ogłasza dostawy: cementu, niegaszonego wapna, gipsu, materiałów do oświetlania, smarów, wyrobów: z żelaza, powroźniczych, skórzanych, ze szkła i szcزتkarskich, — chemikaljów, gwoździ do oznaczania podkładów, towarów płóciennych oraz materiałów kancelaryjnych, z terminem do wnoszenia ofert do dnia 25 października 1901, godzina 12 w południe.

Szczegóły co do ilości i gatunku materiałów są wymienione w formularzach ofertowych, które tak jak i warunki dostawy, można nabyć za przestaniem porta, w Dyrekcji kolei państwowej w Stanisławowie.

Blizszych informacji udziela Izba handlowa i przemysłowa w Krakowie.

SPORT.

W niedzielę d. 6 października odbędą się w Sędziszowie wyścigi konne. Biegów będzie siedm: I nagroda Pań (Dwie nagrody honorowe; meta 1600 metr. zap. 6 koni). II Bieg III klasy, przychówku stad półkrwi. (Nagr. 600 koron, meta 1600 metr. zap. 5 koni). III Bieg hodowl. Galic. Tow. Zachęty. (Nagr. 2500 kor., meta 1400 metr. zap. 7 koni). IV Nagrody rządowe (2500 kor., meta 1400 m. zap. 7 koni). V Wielki Sędziszowski bieg z przeszkodami koni półkrwi. (Nagroda 2400 kor., meta 4000 metr. zap. 5 koni). VI Porównawczy bieg płaski (meta 1100 metr., zap. 10 koni). Bieg koni włosiańskich.

W dniu wyścigów, które odbędą się tylko w razie pogody, będzie kursował pomiędzy Rzeszowem, a Sędziszowem umyślny pociąg. Odjazd z Rzeszowa do Sędziszowa o godz. 1 po południu, powrót o 6-30 wieczorem.

Dla jadących na wyścigi ze strony Krakowa najstosowniejszym jest pociąg osobowy Nr. 15. Wychodzi on z naszego miasta o godzinie 8-10 rano, a w Rzeszowie staje o 12-30. Tor wyścigowy w Sędziszowie oddalony jest zaledwie o kilka minut od stacji kolejowej; przy stacji będą oczekiwały na przyjezdnych, wózki i doróżki.

Po wyścigach goście krakowscy będą mogli wracać pociągiem pospiesznym, który zatrzymuje się w Sędziszowie o godzinie 6-54 wieczorem.

Z KRÓLESTWA.

Z Warszawy. Z powodu różnych projektów co do badania nazw niektórym nowym ulicom na terytorjum b. szpitala Dzieciątka Jezus, „Kur. Warsz.“ przypomina, że nazwy ulic uzyskały zatwierdzenie i ogłoszone były w rozkazie dziennym prezydenta z dnia 4 maja r. 1900. Nowe ulice mają otrzymać nazwy „Moniuszki“, „ks. Baudouina“, „Siennej“ i „Jasnej“.

* Artysta rzeźbiarz Pius Weloński zakłada w Warszawie odlewnię dzieł sztuki i wogóle rzeźb na szerszą skalę.

* Architekt tutejszy p. Stanisław Adamczewski, wystąpił do władzy o pozwolenie otwarcia w Warszawie szkoły malarstwa dla kobiet w zakresie klasycznym.

* Groźna choroba karbunkuł, zapanowała w Warszawie i szerzy się, zabierając konie: do dnia wczorajszego w samych remizach tramwajowych padło 30 koni.

* Na wystawach sklepowych były przez czas jakiś wywieszane karty pocztowe z rysunkami treści niemoralnej. Obecnie znikły one z widoku publicznego, znaczny bowiem ich zapas, wyrób przeważnie niemiecki, skonfiskowała władza policyjna.

* Kierownictwo literackie „Wędrowca“ objął znany poeta p. Artur Oppman (Or-Ot.).

ZE SWIATA.

Żałoba w domu Gołuchowskich. Z Paryża donoszą, że w Chaalis (departament Oize) zmarła młoda hr. Agenorowej Gołuchowskiej, księżna Murat. Matka pani Gołuchowskiej z domu księżniczka Berthier, była córką pierwszej żony księcia Berthier.

Ojciec hr. Hortenau. W Preszburgu zmarł ojciec hr. Hortenau, Lesinger, który początkowo był kamerdynerem.

Stracenie żołnierza. Z Budziejowic donoszą bliższe szczegóły stracenia żołnierza Rehora. Rehor do ostatniej chwili spodziewał się, że będzie utaskawiony. Skoro się dowiedział, że ma być stracony, stracił przytomność, i w tym stanie został zawieszony na plac stracenia. Egzekucja trwała 3 minuty i kilka sekund; po 10 minutach dopiero można było stwierdzić śmierć.

Z LITERATURY, TEATRU I SZTUKI.

* Z teatru. Odbywają się w teatrze próby z 4 i 5 aktu komedji Al. Mańkowskiego „Jadzia“, która grana będzie jutro po raz pierwszy. Jest to komedja charakterów i niema żadnego podobieństwa z grana przez paroma laty farsą Abrahamowicza „Jadzia wdową“. W wielkiej roli p. Rejowskiej ukaże się po raz pierwszy pani Felicja Puchniewska, inne role odegrają panie: Przybyłko (rol. tytłowa), Senowska, Kosmowska, Teodorowicz i Gawlikowska; panowie: Mielewski, Sobiesław, Przybyłowicz, Zawierski, Jejde, Strycharski, Rasiński, Janczewski i Walewski. W akcie II. nowe dekoracje pędzla p. Spitzlara.

* Ze sfer artystycznych. Bracia Reszkowie już niebawem rozpoczną artystyczną swą podróż. W tych dniach Jan Reszke udaje się do Paryża, gdzie gościć będzie przez 3 miesiące: listopad, grudzień i styczeń w Wielkiej O-

perze tamtejszej. Między innymi znakomity artysta odworzy po raz pierwszy w języku francuskim bohatera tytułowego w Wagnerowskim Zygfrydzie. Na luty p. Jan Reszke podpisał umowę na szereg gościnnych występów do Monte Carlo. Na marzec i kwiecień wróci do Wielkiej Opery paryskiej, a w maju udaje się do Londynu. Jan Reszke bawi obecnie w Warszawie i był na lekcji śpiewu w warszawskim Towarzystwie muzycznym. Edward Reszke natomiast podpisał umowę z impresarjem Grauem na olbrzymią wycieczkę artystyczną po Ameryce, która zajmie sześć miesięcy.

* Najnowsza opera Saint Saënsa p. t.: „Barbarzyńcy“, będzie wystawiona w dragej połowie października, jako pierwsza nowość bieżącego sezonu Wielkiej Opery. Akcja nowego dzieła francuskiego kompozytora rozgrywa się w starożytnej Gallji częściowo na arenie cyrkowej, częściowo u bram jednego z małych gallijskich miasteczek. Opera ma być wystawiona z niezwykłym przepychem. Saint Saëns zaraz po premjerce udaje się do Algieru, gdzie ma zamiar pozostać aż do wiosny.

* Siostrzeniec transwalskiego prezydenta Krügera, Herman Anders Krüger, przebywający stale w Dreźnie, wystawił temi dniami w tamtejszym teatrze dworskim trzyaktową komedję współczesną p. t.: „Ojcowie“.

Jest to tragedia kobiety, która życiem przypłaca błąd swojej młodości. Krytyka drezdeńska wyraża się z wielkim uznaniem o talencie młodego komedjopisarza.

* Zeszyt X Przeglądu Prawa i Administracji, wychodzący we Lwowie pod redakcją prof. dra Ernesta Tilla, zawiera następujące rozprawy: Prawny charakter subskrypcji akcji przez dra Aleksandra Dolińskiego; Studja do historii sądownictwa w Polsce przez dra Stanisława Kutrzebę; O istocie prawnej kontraktu naftowego przez dra Stanisława Hofmoka; Zapiski literackie przez dra Zygmunta Gargasa. W części praktycznej znajdujemy notatki, dotyczące się praktyki cywilno-sądowej, karno-sądowej (dra A. Tilla) i administracyjnej (dra Z. Gargasa). Zeszyt uzupełniają ogłoszenia urzędowe.

* Gazeta Sportowa nr. 19. Wśród artykułów specjalnych, zapełniających zwykle działy czasopisma (sport konny, atletyka, cyklistyka i t. d.) znajdujemy zajmujące wrazenia p. Jana Szczepkowskiego z jego pieszej podróży z Odessy do Warszawy. W dziale ilustracyjnym znajdujemy ryciny z II międzynarodowych wyścigów we Lwowie.

* W ostatnim zeszycie paryskiego miesięcznika „la Revue d'art dramatique“ p. Jan Lorentowicz daje krótki rys historyczny opery polskiej. Rzecz, napisana z widoczną znajomością przedmiotu, wywołała zainteresowanie w tutejszych kołach muzycznych. Dzięki zabiegom p. Lorentowicza, „Revue d'art dramatique“ otworzyła stały dział, poświęcony sprawom teatralnym polskim, w którym, prócz sprawozdań, umieszczane bywają repertuary głównych teatrów polskich. Referentem jest p. Lorentowicz.

Ostatnie wiadomości.

AUSTRIA.

Prezydjum Izby.

Insbрук: Katolicka prasa tyrolska podnosi, że wolne miejsce w prezydjum Izby po ustąpieniu Pradego należy się Polakom. Gdyby zaś Polacy nie chcieli go obsadzić, zająć je powinien członek innego stronnictwa, tylko nie niemieckoludowego.

Pierwsze posiedzenie parlamentu.

Wiedeń: Pierwsze posiedzenie po ferjach Izby poselskiej w d. 17 b. m. rozpocznie się o godz. 11-ej przed południem. Na porządku dziennym stoją: 1) Pierwsze czytanie projektu rządowego, dotyczącego budżetu państwowego na rok 1901; 2) Sprawozdanie komisji rolniczej w sprawie projektu rządowego, dotyczącego się zakładami stowarzyszeń i spółek rolniczych.

Imieniny Franciszka Józefa I.

Wiedeń: Dzisiaj obchodzi Wiedeń uroczyste imieniny cesarza Franciszka Józefa I.

Marszałek galicyjski.

Wiedeń: Nominacja Andrzeja hr. Potockiego na marszałka krajowego będzie ogłoszoną urzę-

Bieliznę męską białą i dra Jägera, krawaty, rękawiczki, „Khiwa“ kalosze rosyjskie i amerykańskie damskie i męskie

Zdzisław Zdanowicz
Kraków, ul. Sławkowska 1. S.

Kapelusze, cylindry P. & C. Habiga, Wilh. Plessa i z innych ces. król. nadwornych fabryk.

downie w dniu 8 b. m. Hr. Stanisław Badeni już nie przyjął pensji marszałkowskiej, asygnowanej mu na miesiąc bieżący.

Bojkot pism niemieckich.

Wiedeń: Dzienniki tutejsze z pewnym, acz tajonem zadowoleniem donoszą, że z lokalów publicznych Warszawy i miast prowincjonalnych postanowiono usunąć pisma niemieckie, wychodzące w Rzeszy.

Manjak pojedynkowy.

Wiedeń: Dr Offenheim, prowadzący spór z gminą o należyłość wodociągowa, po bezskutecznym wyzwaniu dra Luegera, wyzwiał na pojedynkę dra Neumayera, drugiego wiceburmistrza, ten również nie przyjął wyzwania.

Taryfy kolei Północnej.

Wiedeń: Komunikat kolei Północnej donosi, że wczoraj odbyła się konferencja zastępców kolei Północnej z przedstawicielami rządu w sprawie obniżenia taryf. Wobec wyliczenia dyrekcji kolei Północnej, że w razie przeprowadzenia żądanych obniżek udział państwa w czystym zysku zniknie, ministerstwo kolei od swoich żądań odstąpiło tak, że nastąpią tylko nieznaczne ulgi taryfowe.

NIEMCY.

Cesarzowa niemiecka.

Berlin: Cesarzowa niemiecka cierpi na zapalenie ważnego organu wewnętrznego. Jakkolwiek chorobę stwierdzono dosyć wcześnie i przedsiębrano wszystkie środki ostrożności, w kołach lekarskich panuje przekonanie, że się nie obejdzie bez bardzo bolesnej i niebezpiecznej operacji.

Niemcy na Morzu Czerwonym.

Wiedeń: „Polit. Corresp.“ otrzymało upoważnienie do zaprzeczenia, że rząd niemiecki ani na wyspie Fabrisan, ani na żadnej innej wyspie tureckiej na morzu Czerwonym nie myśli założyć stałej stacji węglowej.

Cesarz Wilhelm a Berlin.

Berlin: „Vorwärts“ donosi, że miejska komisja dla dzieł sztuki uchwaliła wezwać magistrat, aby na wypadek niedopuszczenia do ustawienia studni Hofmanna w parku miejskim, udał się na drogę sądową.

Marynarka niemiecka.

Berlin: Z powodu zajść na „Gazeli“, cesarz Wilhelm II. przesłał komendantom okrętowym osobiście zredagowany rozkaz wpajania w załogę zasad karności i dyscypliny, bez posługiwania się nadmierną surowością.

WŁOCHY.

Instytut św. Hieronima.

Rzym: Agencja Stefaniego donosi: Wskutek przyjaznej wymiany zdań pomiędzy rządem włoskim i austro-węgierskim w sprawie instytutu św. Hieronima, uznały oba rządy użyteczność utrzymania dotychczasowego charakteru zakładu, jako dobroczynnego. Wskutek tego otrzymał hr. Adolf Coronini-Cronberg misję objęcia instytutu w zarząd, z zachowaniem dawnego charakteru. Misja ta jest prowizoryczną. Komisarz rządowy włoski został odwołany.

Dżuma.

Neapol: W stanie zdrowia chorych, internowanych w lazarecie w Nesida, nie zaszły żadne zmiany. Tylko w jednym wypadku grozi życiu chorego niebezpieczeństwo. Wczoraj przywieziono 13 letniego chłopca i jeszcze jednego tragarza, jako podejrzanych o dżumę.

AMERYKA.

Kongres pan amerykański.

Londyn: Telegrafują z Waszyngtonu, że wszystkie republiki południowo- i środkowo-amerykańskie, z wyjątkiem Chile i Argentyny, zawiadomiły sekretarza stanu Unji Haya, że wezmą udział w kongresie pan amerykańskim, zwołanym na koniec tego roku do Meksyku.

Anarchiści.

Nowy Jork: Emma Goldmann dziś wystąpi w Chicago z tym samym odczytem, o którym Czolgosz powiedział, że po jego wysłuchaniu zdecydował się na zamach na Mac-Kinleya. Policja przedsięwzięła kroki przeciwko zaburzeniom.

Nowy Jork: Sąd uwolnił anarchistę Mosta. W motywach powiedziano, że niema dowodu, iż jego odczyty podburzały do zbrodni.

Reformy serbskie.

Belgrad: Komisja, której polecono opracowanie nowego projektu prawa prasowego, oraz prawa o stowarzyszeniach i zgromadzeniach, uskuteczniła to zadanie. Nowe projekty opierają się na zasadach konstytucji 1888 roku. (Była to konstytucja bardzo liberalna, nadana przez Milana na parę miesięcy przed jego abdykacją w 1889 roku. *Przyp. Red.*)

Pożyczka bułgarska.

Sofja: Rząd bułgarski zdołał uzyskać pożyczkę na rynku paryskim; odpowiednie punkty przedugodne już podpisano.

Ucieczka gubernatora.

Konstantynopol: Gubernator Sandzaku Teaz w Jemenie Hikmet-basza uciekł do Adenu. Z rozkazu sułtana sąd wojskowy skazał go na rozstrzelanie. Jego ucieczka do Adenu dowodzi, że był on przekupionym przez Anglię i spór anglo-turecki o terytorjum adeńskie pod koniec lipca r. b. przeprowadził na korzyść tej ostatniej.

Układy z Kiczenerem.

Bruksela: Poselstwo transwalskie zaprzecza stanowczo, jakoby wiceprezydent Schalk Burger zawiązał układy pokojowe z lordem Kiczenerem. Ten ostatni posłał Schalkowi Burgerowi osobno egzemplarz proklamacji. Wiceprezydent Schalk Burger odpowiedział listownie, że proklamacja nie odniesie żadnego skutku, gdyż Boerowie broni nie złożą. Warunków pokojowych Burger nie przesyłał.

Dżuma.

Marsylja: Z Neapolu przybył tu dnia 30 września węgierski parowiec „Szapary“, na którym stwierdzono pomiędzy marynarzami, podejrzany wypadek choroby, prawdopodobnie dżumy. Okręt odesłano do kwarantanny.

TELEGRAMY.

Wybory na Węgrzech.

Budapeszt: Koloman Tisza nie przyjmuje żadnego mandatu. Jako naczelny kurator kościoła protestanckiego zasiadzie w Izbie panów.

Budapeszt: Znany jest już rezultat wyborów w 384 okręgach. Dotychczas wybrano 246 liberałów, 70 zwolenników Kossutha, 9 zwolenników Ugrona, 19 ludowców, 11 dzikich, 5 Słowaków, 1 demokratę. Trzeba przeprowadzić 21 wyborów ścisłszych, a w dwu okręgach odroczone ukończenie wyborów. Partja liberalna straciła podczas obecnych wyborów 34 mandaty. Zwolennicy Kossutha zyskali 17, Ugrona 4. partje ludowe również 4.

Niemiecka taryfa celna.

Budapeszt: „Magyarnemzet“ znowu ostrzeża Niemcy przed wywoływaniem zatargów w sferze interesów handlowych, ponieważ musiałyby to źle wpłynąć na stosunki polityczne trójprzymierza.

Berlin: „Taegliche Rundschau“ półurzędowo zaprzecza, jakoby gabinet wiedeński nie czynił żadnych przedstawień w sprawie niemieckiej taryfy celnej.

Rząd bawarski przeciwko taryfie cłowej.

Monachjum: Prezes ministrów bawarskich hr. Creilsheim oświadczył w Sejmie, iż rząd bawarski chętnie okaże wszelką pomoc rolnictwu, jednakowoż w sprawie podniesienia ceł musi się liczyć z interesami wszystkich warstw społecznych oraz z tem, że projektowana wysoka taryfa uniemożliwiłaby zawiązanie traktatów z ościennymi państwami na dłuższy przeciąg czasu.

Wojna w Transwaalu.

Londyn: Bitwy pod Moedwillami pod Rustenburgiem w Zachodnim Transwaalu odsłoniły nader ciężkie położenie w jakim się znajdują Anglicy. Boerzy, którymi dowodził Delarey wciągnęli Anglików w bitwę, niszcząc przednie i tylne strażę angielskie, zanim te zdołały ostrzedz główny korpus. Boerzy sami zabezpieczeni od strażów, przez trzy godziny prażyli ogniem wojska nieprzyjacielskie; prócz tego wykonali kilka ataków flankowych. Anglicy ponieśli bardzo ciężkie straty.

Anglja w Afryce.

Londyn: Anglja postanowiła zaanektować kraj Aszantów.

Zamach na sułtana.

Konstantynopol: Gubernator wysp książęcych Tewfikbey, którego podejrzewano o udział w spisku, został skazany na wygnanie do Charputu w Armenji.

Cesarz Wilhelm II. i Rada miejska w Berlinie.

Berlin: Wczorajsze posiedzenie berlińskiej Rady miejskiej było nadzwyczaj burzliwe. Rada Singer silnie protestował przeciwko postępowaniu cesarza Wilhelma II. Kirchner dodał, że mowa cesarza z okazji otwarcia kościoła Aleksandryńskiego, dotknęła go boleśnie, nie mógł jednakże na miejscu zaprotestować.

N A D E S Ł A N E.

Rubryka „Nadesłane“ nie pochodzi od Redakcji, która też nie bierze za nią odpowiedzialności.

Pamięci Szanownej Publiczności przypomina się

Towarzystwo tanich mieszkań dla robotników katolików w Krakowie.

które w swej realności pomieszcza już 26 rodzin, dla dalszej zaś budowy domków potrzebuje koniecznie szerokiego poparcia społeczeństwa. Prosząc o nie, zwraca się uwagę, że tanie i zdrowe mieszkania są jedną z najważniejszych potrzeb pracującej ludności Krakowa i warunkiem niezbędnym dla zdrowia, dobrobytu i moralności robotników.

Udział jeden w Towarzystwie wynosi 50 koron; wpłacać udziały można w miejskiej Kasie oszczędności lub w Towarzystwie wzajemnego kredytu, naraz albo ratami. 214

Dr Franciszek Krzysztalowiec 85

specjalista chorób skórnych i wener. przeprowadził się na ul. Karmelię 7 i ordynuje od 3-4 po poł.

Dr wszzech nauk lekarskich 139

TADEUSZ MAYZEL,

specjalista dla chorób skórnych wenerycznych i pęcherzowych, b. wieloletni sekundarjusz ś. p. prof. Zarewicza w Krakowie i lek. klinik prof. Kaposiego i Neumana w Wiedniu przeprowadził się na ulicę Sławkowską l. 20, I. piętro. Ordynuje od 10-12 i od 2-5, dla kobiet od 4-5.

Okrycia damskie,

Pałta, Peleryny, pokrycia na futra poleca

Magazyn Mód i Okryć damskich

zostający pod zarządem 63

LEOPOLDA FADENA

Kraków ul. Florjańska 26, I p.

Kancelarja adwokata

Dra JANA GAWŁA

przeniesioną została 199

z domu pod Nr. 83 do domu pod Nr. 5 przy ulicy Józefińskiej, naprzeciw c. k. Starostwa i Urzędu podatkowego w Podgórzu.

Kapelusze damskie! 163

Najnowsze modele w wielkim wyborze poleca

WANDA HOROWICZOWA

Kraków, ulica Florjańska l. 26, I p.

Powróciłam

i rozpoczynam lekcje śpiewu solowego o 1-go października.

STANISŁAWA HEUMANN

ulica Batorego l. 18. 98

Znakomite z fabryki RUDOLFA HERLICZKI w Krakowie
Tutki cygaretowe są do nabycia w trafikach, składach papieru tak w Krakowie, jak i w prowincji. -- Wzory i cenniki darmo i opłatnie. 2380

Inż. LEONARD NITSCH i Ska

(przedtem Władysław Niemeksza)

BIURO TECHNICZNE i ZAKŁAD INSTALACYJNY

projektuje i wykonuje: **Centralne ogrzewania** wszelkich systemów i wentylacje. — **WODOCIĄGI**, klozety, łazienki, łaźnie, mechaniczne pralnie, susznie itd. — **Oświetlenia gazowe**.

Biuro i nieustająca wystawa przyborów instalacyjnych krajowych i zagranicznych.

Kraków ulica Kolejowa L. 18 parter. Nr. telefonu 385.

Kosztorysy bezpłatnie. 149 5 5

Colosseum

w Krakowie, ul. Zielona 17

od 1 Października 1901 r. 178

Najlepsze siły artystyczne. Program wykwiśnięty.

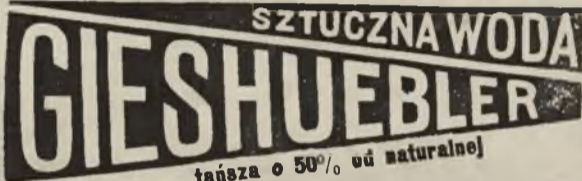
Muzyka c. i k. 56 pułku piechoty.

W konc. Zakł. fabr. wód mineralnych sztucz.

firmy **K. RZĄCA i CHMURSKI** w Krakowie

wyrobiana pod kontrolą Komisji przemysłowej 91

Towarzystwa lekarskiego Krakowskiego

najczystsza szcawa jako napój codzienny. Broszury i cenniki przesyła się franco.

OGŁOSZENIE LICYTACJI

dnia 12 Października 1901 r. i dni następujących.

Dyrekcja Zakładu pożyczkowego na zastawy ruchome

przy Kasie Oszczędności w Krakowie

podaje do publicznej wiadomości, iż

Kosztowności

w złocie, srebrze i drogich kamieniach

do dnia 30 Czerwca 1900 r. włącznie, jak również ubrania, bielizna i towary lokcyjne, do dnia 31 Grudnia 1900 r. włącznie zastawione, a dotąd nie wykupione ani prolongowane, stosownie do § 22 Statutu, zostaną sprzedane najwięcej dającemu w drodze publicznej licytacji, która się odbędzie dnia 14 października 1901 roku i dni następujących o godzinie 9^{1/2} przed południem

przy ulicy Szpitalnej L. 15.

Wzywa się zatem strony interesowane, aby we własnym interesie przed terminem licytacji do dnia 12-go Października 1901 roku włącznie, pospieszyły z wykupem lub prolongowaniem swoich zastawów. 113 3 3

Zdolny, młody pomocnik handlowy,

korzennik, obznajomiony z pokojami śniadaniowymi, poszukuje posady zaraz. — Adres: Poste restante J. L., Niepolomice. 191 2 3

Człowiek młody

kawaler, znający język niemiecki i ekspedycję poczty potrzebny do handlu masarskiego. Zgłoszenia ulica Długa L. 26 sklep masarski, 197 3 3

MYDŁO TOALETOWE

Imci Pana Zabłockiego

wedle dawnych tajemnych recept uwarzone

wyrabia się 151 4 0

w Lwowskiej Fabryce Chemicznej

„T L E N“.

Cena: zbytkowne . . . . . 1 kor. zwyczajne . . . . . 40 gr.

Do nabycia we wszystkich aptekach, drogueryach i w pierwszorzędnym sklepach.

Dla Prenumeratorów

„GŁOSU NARODU“

nadzwyczajne zniżenie.

- Józef Rogosz „Błagierzy” . . . . . 2 tomy
- Jerzy Maldague „Nie zabijaj” . . . . . 3 tomy
- Emil Richebourg „Dwie kołyski” . . . . . 2 tomy
- Lubycza „Z ostatniej wojny Hercogowińskiej” . . . . . 1 tom
- Emil Richebourg „Milion Ojca Raclot” Powieść nagrodzona przez Akademię francuską . . . . . 1 tom
- Ł. X. G. P. „Uratowany” Nowela oryginalna.
- Karol Monselet „Sprzysiężenie Kobiet” . . . . . 1 tom

10 tomów za 3 złr. 50 centów.

Administracja Biblioteki Wyborowych Romansów i Powieści Kraków, ul. św. Jana L. 3.

Pierwszorządny

interes modniarski

z najlepszą dystygowaną klientelą Krakowa i prowincyi, jest z powodów rodzinnych do odstąpienia. Kapitał potrzebny 3000 złr. aw. — Wiadomość: Dział inseratowy „Głosu Narodu“ Kraków ulica Jagiellońska L. 7. 186 3 0

PIĘKNY

majątek lasowy

w Galicji zachodniej

obejmujący 400 mrg. grubego lasu 300 mrg. ekonomii, w części 50 mrg. znakomitych łąk, z dobrymi budynkami, blisko kolei małej — sprzedania Jan Strycharzski „Głos Narodu“ Jagiellońska L. 187 3 10

Szkółki leśno-ogrodowe

Tadeusza hr. Łubieńskiego

w Zassowie, o. p. loco st. kolei Czarna

polecają na jesień i wiosnę wszystkie odmiany drzew, krzewów do kultur leśnych, wysadzania alei, zakładania parków, róże i krzewy ozdobne na solitery, drzewka owocowe wszystkich odmian i gatunków po cenach bardzo niskich. 11 4 6

Cenniki na żądanie wysyła się opłatnie i odwrotnie.

Osoba inteligentna

średniego wieku, znająca się na kuchni, poszukuje posady gospodyni w domu samodzielnego i inteligentnego pana Łaskawe zgłoszenia: „M. D.“ poste restante Cieszyn Śląsk. 220 1 2

Sąd Kawarja przyjął zaraz rutynowanego, z szybkim piórem

pisarza

za wynagrodzeniem miesięcznym 55 koron. 189 3 3

POMOCNIK

dokładnie obznajomiony w dziale kucharzennym i bufecie, ze znajomością języka niemieckiego jest potrzebny — a zarazem praktykant zdolny najzwyklej umieszczenie w handlu W. Leśniowskiego w Krakowie. Oferty nie uwzględnione bez odpowiedzi zostają. 200 2 4

Administracji

większego majątku ziemskiego poszukuje postępowy gospodarz. Adres wkaże z grzeźności Dr. Z. Pisiewicz, adwokat w Krakowie ul. Szczepańska L. 1. 195

Zarząd Łaźni Rzymskiej w Krakowie poszukuje

egzaminowanego palacza

Zgłosić na ży się do handlu Antoniego Suskiego w Krakowie ulica Grodzka 24. 196 3 3

LESNICZY

żona'y, z egzaminem i szkołą lasow. obznajomiony we wszystkich gałęziach tego zawodu, zamieszany w prowadzeniu kultur, zakładaniu szkółek, poszukiwaniu posady zaraz. Obznajomiony jest także z prowadzeniem gospodarstwa rybnego Łaskawe zgłoszenia przyjmuje Zarząd Lasów Łapałowa o. p. Wiązownica koło Jaroławia 205 2 1

Majątek ziemski

składający się z 423 morgów obszaru w czem 215 mrg. ornej ziemi, 123 mrg. dziesięcioletniego lasu, 75 mrg. łąk, potężnej młoci od stacji kolei, — w okolicy Przemysła — jest do sprzedania lub wymiany na kamienicę w Krakowie za cenę 86.000 złr. Potrzebne są: bliższa wiadomość u Wg. Jana Strycharzkiego w Krakowie przy ulicy Jagiellońskiej Nr. 7. 55 9 0

Sklep

tuż przy Rynku, w ulicy Szewskiej Nr. 2

(w którym obecnie mieści się magazyn p. Niemietza),

do wynajęcia

od 1 października b. r.

Bliższa wiadomość w Księgarni katolickiej Dr Władysława Miłkowskiego, w Krakowie, Rynek gł. Nr. 30, telefonu Nr. 418. 26

Nowości księgarni

D. E. FRIEDLEINA w Krakowie

Rynek Nr. 17. — Telefon Nr. 452.

Bydło Lucyan. Poezya. Wyd. nowe, powiększone utworami pisanymi do narzeczonej, ozdobione rysunkami i portretem autora, rys. St. Wyspiańskiego Złr. 1.60 ct.

W ozdobnej oprawie . . . . . 2—
Esmajer Kas. Przewo. Nasta. Zbiór poezji, niedozwolonych przez cenzurę rosyjską . . . . . Złr. — 80 ct.

W ozdobnej oprawie 1.20
Łaskawe Jerzy. Poezye I. Wydanie II z portretem autora rys. St. Wyspiańskiego . . . . . Złr. 1.30 ct

W ozdobnej oprawie 1.80
Bieder Edmund. Poezye. Serya I. Z rya St. Machalskiego . . . . . Złr. 1.30 ct

Kasankowski Mikołaj i Antoni. Podręcznik do dzieł literatury polskiej. Cena za całość wraz z ozdobną okładką . . . . . Złr. 1.90 ct.

Do nabycia we wszystkich księgarniach. 2402 23 0

W Ulanowie

marł niedawno djetarjusz notarialny śp. niezmierny Kumik, zostawiając wdowę z małą dziećmi, bez żadnych środków do życia. — Nieszczęśliwa matka ciężką pracą ręczną starała się je wyżywić i posyłać do szkoły, gdy jedn. k. niedawno padła fiara zbyt wielkich wysiłków pracy fizycznej i rozstała się z tym światem, zo ało tych 4 sierot bez opieki, bez funduszów, bez kawałka chleba — słowem zestawionych na pastwę nędzy i głodu. Z litości przygaruła je pewna staruśka tamtejsza, która niemając sama nic nie może długo taliego ciężaru ponosić, dlatego odwołując się do publicznego miłosierdzia — prosi o przyjęcie z pomocą tymże sierotom, czy to przez wzgląd na ichże w opiekę, czy za swoje, lub o służby, albo też o przyjęcie z chwilową pomocą materialną. — Dziewczęta w wieku lat 15, 12, 9 i 2. Łaskawe atki przyjmuje Administracja „Głosu Narodu“ ul. św. Jana L. 3.

Młody inteligentny agronom

osobaty, bezdzietny, mogący się wykazać doświadczeniami i poleceniami doświadczonego, poszukuje posady przy gospodarstwie. Łaskawe zgłoszenia upraszam nadsyłać pod B. poste stante Boguchwała. 219 1 3

English lady

gives English lessons.

Irs Mirecka, Karmelicka 41, at home from 12, till 4. 175 3 6

W hurtownym składzie papieru i tektur 168 2 3

Kamila Angelusa

ulica św. Marka 19

przyjętym zostanie młodszy pomocnik do sprzedaży miejscowej i zatrudnienia biurowego. — Reflektanci z branży papierowej mają pierwszeństwo.

Poszukuję celem kupna

rolwarku 50 do 150 mrg.

w dobrej glebie i z dobrymi budynkami. Pośrednictwo wykluczone. Bliższe szczegóły uprasza się nadsyłać pod adresem: Jan Chojnicki, Adryanówka, p. Rohatyn-Złoczów. 105: 4 4